

UITSpraak 22 – 391

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden

inzake het beroep van

[naam], appellant,

tegen

de Examencommissie [X], verweerder.

Procesverloop

Verweerder heeft verweerder aan appelland een sanctie opgelegd wegens geconstateerde fraude (plagiat) bij de ingeleverde scriptie voor de bacheloropleiding [X] (hierna: de opleiding).

Op 27 juli 2022 heeft appelland tegen dit besluit administratief beroep bij het College ingesteld.

Verweerder heeft het College laten weten dat is onderzocht of een minnelijke schikking tussen partijen mogelijk was. Een minnelijke schikking is niet bereikt.

Op 23 augustus 2022 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 14 september 2022 tijdens een hoorzitting van een kamer uit het College. Appelland was online bij de zitting aanwezig. Namens

Uitspraak
22-391
Blad 2/12

verweerder waren bij de zitting aanwezig [namen], voorzitter respectievelijk ambtelijk secretaris van de examencommissie.

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

De door appellant ingeleverde scriptie leverde bij de begeleider een vermoeden van plagiaat op; de begeleider heeft dit vermoeden aan verweerder gemeld. Hierop heeft verweerder, conform zijn beleid, appellant uitgenodigd voor een gesprek om dit vermoeden te bespreken en om appellant in de gelegenheid te stellen zich te verdedigen. Dit gesprek, dat plaatsvond op 22 juni 2022, heeft het vermoeden van verweerder niet weggenomen en daarom heeft hij de scriptie van appellant niet van een cijfer voorzien, maar ongeldig verklaard om redenen van plagiaat.

2 – Het standpunt van appellant

Appellant is het niet eens met de conclusie van verweerder dat sprake is van plagiaat. Hij voert hiertoe aan dat plagiaat het presenteren is van iemand anders ideeën als de eigen en dat daarvan in zijn geval geen sprake is. De passage die tijdens het gesprek van 22 juni 2022 is besproken, bevatte een correcte referentie en de zin was veranderd ten opzichte van de originele zin. Daargelaten dat het subjectief is hoeveel men een zin moet veranderen, is in dat voorbeeld volgens appellant hooguit sprake van een fout in het parafraseren en niet van plagiaat. Hij voert verder aan dat hij nooit de gecorrigeerde versie van de scriptie heeft gezien, waaruit andere vergissingen zouden moeten blijken. Appellant benadrukt dat hij zijn scriptie op eigen kracht heeft geschreven, zelf een verhaallijn heeft opgebouwd over het onderwerp en zijn eigen conclusies heeft getrokken.

Appellant klaagt zich ook over de gang van zaken voorafgaand en tijdens het gesprek van 22 juni 2022. Hij werd overvallen door dit gesprek en heeft vooraf onvoldoende informatie ontvangen. Het was hem daarom lange tijd onduidelijk wat hem werd verweten. Nadat hij uitleg had gegeven over het, volgens hem,

Uitspraak
22-391
Blad 3/12

tijdens het gesprek als enige besproken voorbeeld, dacht hij dat overeenstemming was bereikt met verweerder dat geen sprake is van plagiaat.

3 – Het standpunt van verweerder

Appellant is volgens verweerder op twee punten tekort geschoten: hij citeert zijn bronnen veelal niet op de juiste wijze en hij geeft het niet aan als hij die bronnen citeert in plaats van parafraseert. Verweerder rekent hem dit zwaar aan. De scriptie is immers de eindopdracht van de bacheloropleiding. Het belang en de techniek van een juiste bronvermelding en het correct parafraseren zijn reeds in het eerste studiejaar aan de orde gekomen bij de academische vaardigheden. Van appellant mag verwacht worden dat hij in zijn scriptie op de juiste wijze naar bronnen verwijst en dat hij correct aangeeft of hij citeert dan wel parafraseert. Verweerder realiseert zich dat het ongeldig verklaren van de scriptie voor appellant tot gevolg heeft dat hij dit studiejaar niet kan afstuderen. Verweerder kan echter geen scriptie accepteren waarin sprake is van plagiaat.

Tijdens het gesprek van 22 juni 2022 zijn volgens verweerder niet één, maar meerdere, verschillende voorbeelden van het geconstateerde plagiaat toegelicht. Het Turnitin-rapport is weliswaar niet direct naar appellant gestuurd, maar is tijdens het gesprek wel aan hem getoond en met hem besproken. Het bleek verweerder dat de situatie voor appellant ook na de hoorzitting nog niet duidelijk was, zodat de voorzitter van de examencommissie appellant per e-mail nogmaals heeft uitgelegd waarom de scriptie ongeldig is verklaard.

4 – Relevante regelgeving

De relevante regelgeving is opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.

5 – De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de WHW te beoordelen of het bestreden besluit al dan niet in strijd is met het recht.

Uitspraak
22-391
Blad 4/12

In geschil is de vraag of verweerder terecht en op juiste gronden aan appellant een sanctie heeft opgelegd wegens plagiaat en zo ja, of de opgelegde sanctie evenredig is.

Algemene overwegingen

Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW is een bestraffende maatregel, die door het College zonder terughoudendheid wordt getoetst, zowel wat betreft de vraag óf een student zich schuldig heeft gemaakt aan fraude, als de vraag of de opgelegde maatregel evenredig is aan de gepleegde gedraging.

Uitgangspunt van het College, alsmede van de universiteit, is daarbij dat fraude, in welke vorm of omvang ook, binnen een academische omgeving niet getolereerd wordt. Plagiaat is een vorm van fraude die hoog opgenomen wordt door de universiteit. Het academisch bedrijf bestaat bij de gratie van het vertrouwen in de integriteit van de wetenschapper.

Het College heeft verder al eerder overwogen (zie de uitspraak in de zaak CBE 20-396) dat een student zelf verantwoordelijk is voor zijn werk en dat in dat verband van een student mag worden verlangd, dat hij altijd controleert of er geen sprake is van plagiaat en of alle gebruikte bronnen op de (binnen de academische wereld in het algemeen of binnen zijn vakgebied in het bijzonder), gebruikelijke wijze zijn vermeld. Voor het opleggen van een sanctie wegens fraude, waaronder plagiaat, is daarom niet vereist dat een student de fraude/het plagiaat opzettelijk heeft gepleegd (zie de uitspraak in de zaak CBE 21-072). Als de fraude niet of slechts in zeer beperkte mate opzettelijk is gepleegd, dient dit te worden verdisconteerd in de aard en omvang van de op te leggen sanctie. In uitzonderlijke gevallen, zoals bijvoorbeeld het geval waarin een student zich voor de eerste keer schuldig maakt aan een lichte vorm van fraude, staat het een examinerator (ongeacht wat daarover in de OER of de R&R is vermeld) steeds vrij ervoor te kiezen zijn constatering niet te melden aan de examencommissie, maar een tentamen/opdracht/paper vanwege de fraude af te keuren en met de student een “foeigesprek” te houden. Doel van dat pedagogische gesprek is de student te doordringen van de onjuistheid van zijn handelen, duidelijk te maken welke – ernstige – gevolgen dergelijk handelen kan hebben en hem te helpen dit soort fouten in de toekomst te voorkomen.

Uitspraak

22-391

Blad 5/12

Vaststelling plagiaat

Het College stelt vast dat uit de stukken en de toelichting daarop tijdens de zitting is gebleken dat verweerder bij het vaststellen van het aan appellant verweten plagiaat de in de Regels en Richtlijnen voor de Examencommissie voorgeschreven procedure heeft gevolgd. De door appellant ingeleverde scriptie is beoordeeld door de examiner, die aan de hand van de Turnitin-rapportage heeft geconstateerd dat er sprake is van een substantiële overlapping tussen het werk van appellant met andere werken zonder dat sprake is van een (correcte) bronvermelding. Er is geconstateerd dat appellant een aantal maal niet op de juiste wijze heeft verwezen naar bronnen en dat hij een aantal maal bronnen heeft geciteerd in plaats van geparafraseerd, zonder dat hij dit kenbaar heeft gemaakt door gebruik van aanhalingstekens. Daarmee heeft appellant formuleringen van anderen gebruikt, maar gesuggereerd dat het zijn eigen interpretaties van die formuleringen betrof. Daarmee is het vermoeden van plagiaat gewekt en de examiner heeft daarvan melding gedaan bij verweerder. Verweerder heeft na het horen van appellant de nu in beroep bestreden sanctie opgelegd.

Het College volgt verweerder in zijn betoog dat tijdens het gesprek van 22 juni 2022 meerdere voorbeelden van het geconstateerde plagiaat zijn besproken, iets wat appellant ter zitting bij het College ook niet meer heeft weersproken. Dat appellant het onduidelijk vond wat hem werd verweten, is naar het oordeel van het College naar alle waarschijnlijkheid niet te wijten aan een slechte informatieverschaffing door verweerder, maar aan onbegrip van appellant over de reikwijdte van het begrip plagiaat. Daartoe is ook het volgende van belang.

Het College overweegt op basis van de stukken en wat tijdens de zitting is besproken, dat verweerder terecht heeft vastgesteld dat er sprake is van plagiaat in de door appellant ingeleverde scriptie. In de Turnitin-rapportage heeft verweerder negen gevallen van onjuiste verwijzing of citeren zonder aanhalingstekens nader uitgelicht. Tijdens de zitting heeft het College deze negen gevallen concreet en uitvoerig met appellant besproken. Daarbij heeft appellant aangegeven dat een aantal fouten berust op een gebrek aan discipline. Hij vindt verder dat geen van de gemaakte fouten erop wijst dat hij niet in staat is om academisch te schrijven en hij wil vooral een kans om de fouten te herstellen. Bij doorvragen heeft appellant geen overtuigende verklaring voor de concrete

Uitspraak
22-391
Blad 6/12

gevallen van ontbrekende bronvermelding of incorrect citeren. Hij blijkt vooral te stellen dat het niet juist vermelden van bronnen of het niet juist citeren daarvan niet als plagiaat kan worden aangemerkt. Hij vindt dat hiervan pas sprake is als hij een idee van iemand als zijn eigen vondst presenteert.

Appellant ontkent de gebreken dus niet, hij waardeert ze anders. Daarbij miskent hij dat (juist) ook het niet zonder aanhalingstekens citeren van bronnen vraagtekens oproept over het eigenaarschap van een geschreven tekst en de daarin gepresenteerde ideeën.

Het College gaat er daarom van uit dat er sprake is van plagiaat. Hiervan is immers ook sprake als dit onbewust gebeurt. Vervolgens zal het College beoordelen of verweerder daarvoor aan appellant een evenredige sanctie heeft opgelegd.

Evenredigheid sanctie

Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW moet zoals eerder opgemerkt worden aangemerkt als een bestraffende maatregel, die op evenredigheid moet worden getoetst. Aan de maatregel moeten expliciet feiten, omstandigheden en verklaringen ten grondslag te worden gelegd die de maatregel kunnen dragen (zie de uitspraak van het CBHO van 7 januari 2015 in de zaak CBHO 2014/217, www.cbho.nl).

Het College oordeelt dat verweerder zijn besluit om de scriptie van appellant ongeldig te verklaren en dus niet van een cijfer te voorzien voldoende heeft onderbouwd. Het geconstateerde plagiaat is ernstig. Er zijn in elk geval negen grote fouten in brongebruik. Zoals verweerder ter zitting heeft toegelicht gaat het om fouten waarover appellant in eerstejaarsvakken al is onderwezen. Het is in die zin zorgelijk dat appellant, zoals ter zitting bij het College ook duidelijk werd, de ernst van de fouten niet lijkt te onderkennen. Verweerder heeft ter zitting toegelicht dat hij bij het opleggen van een sanctie het aantal jaren ervaring van een student meeweegt; in geval van substantiële fraude in een eindwerkstuk van een bacheloropleiding kan hij niet meer afzien van een sanctie. Tegelijkertijd is de aan appellant opgelegde sanctie in die zin mild, dat appellant de kans krijgt opnieuw een scriptie te schrijven en zo alsnog aan te tonen dat hij over voldoende academische vaardigheden beschikt om de opleiding af te ronden. Verweerder

Uitspraak
22-391
Blad 7/12

heeft daarbij de gevolgen onderkend dat appellant niet meer in het collegejaar 2021-2022 kan afstuderen en dat hij geen cum laude meer kan halen, , maar daaraan terecht geen doorslaggevend gewicht toegekend. Dit volgt uit de aard en omvang van het plagiaat, de omstandigheden waarin het plagiaat is gepleegd en de mate waarin dit student is toe te rekenen.

Het College oordeelt dat het besluit van verweerder om de door appellant ingeleverde scriptie ongeldig te verklaren, het College in het licht van het bovenstaande juist voorkomt.

Conclusie

Gelet op het voorgaande zal het College het genoemde besluit van verweerder in stand laten. Het daartegen gerichte beroep is ongegrond.

Uitspraak
22-391

Blad 8/12

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart het beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. F.M.J. den Houdijker (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, mr. J.H.M. Huijts, Z.I. de Vos LLB en J.J. Christiaans BA (leden), in aanwezigheid van de secretaris van het College, mr. I.L. Schretlen.

mr. F.M.J. den Houdijker
voorzitter

mr. I.L. Schretlen
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op:

**Uitspraak
22-391**

Blad 9/12

Bijlage – Relevante regelgeving

In de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek is, voor zover hier van belang, het volgende bepaald:

Artikel 7.12b Taken en bevoegdheden examencommissie

(...)

2. Indien een student of extraneus fraudeert, kan de examencommissie de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. (...).

3. De examencommissie stelt regels vast over (...) het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. (...).

(...)

In de Onderwijs- en Examenregeling van de Faculteit der Geestes-wetenschappen is, voor zover hier van belang, het volgende bepaald:

Article 4.5.1

In accordance with Article 7.12b (3) of the Act, the Board of Examiners establishes rules concerning the performance of its tasks and responsibilities and the measures it can take in the event of fraud.

Article 4.12.7

If a student has been subject to disciplinary measures as a result of irregularity, fraud or plagiarism, as set out in the Rules and Regulations, (s)he is not awarded a distinction.

In de Regels en Richtlijnen van de examencommissie van de Faculteit der Geesteswetenschappen is, voor zover hier van belang, het volgende bepaald:

Artikel 6.3 Werkwijze bij constatering van plagiaat

6.3.1 De examiner controleert alle werkstukken die fungeren als deelttoets of tentamen en die als doel hebben kennis en vaardigheden te toetsen en het eindwerkstuk op plagiaat. Hij/zij maakt hiertoe gebruik van een voor de universiteit beschikbaar gemaakt detectieprogramma. Studenten zijn gehouden

Uitspraak
22-391
Blad 10/12

ten behoeve van de controle op plagiaat hun schriftelijke werk digitaal ter beschikking te stellen en desgevraagd via dit programma in te leveren.

6.3.2 Indien de examinerator plagiaat constateert dan wel een vermoeden van plagiaat heeft, deelt hij/zij dit zo spoedig mogelijk mede aan de examencommissie.

6.3.3 De examinerator stelt het desbetreffende werk en indien beschikbaar het rapport dat gegenereerd is door het plagiaat detectieprogramma, vergezeld door zijn/haar eigen bevindingen ter beschikking aan de examencommissie. 6.3.4 In geval van verdenking van plagiaat kan de examencommissie de examinerator, de student en anderen horen. De examencommissie besluit op basis van het gehoorde en de bevindingen van de examinerator of een maatregel aan de orde is en, zo ja, welke de passende maatregel is. De beoordeling van het tentamen volgt pas na een besluit van de examencommissie waarin deze het tentamen vrijgeeft voor beoordeling.

Artikel 6.5 Door de examencommissie op te leggen maatregelen en sancties 6.5.1 De maatregelen en sancties die de examencommissie kan opleggen zijn: a. het geven van een officiële waarschuwing en deze opnemen in het studentdossier b. het ongeldig verklaren van het (deel) tentamen, werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht of het cijfer 1.0 als uitslag van het (deel)tentamen vast stellen; c. en/of het uitsluiten van het deelnemen aan het maken van of schrijven van een (deel)tentamen, ten aanzien waarvan de onregelmatigheid, de fraude en/of het plagiaat is geconstateerd voor de duur van ten hoogste één jaar; d. en/of het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer andere (deel)tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar; e. en/of het uitsluiten van het deelnemen aan onderwijs, tentamens en examen van één of meer 18 door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar. Vakken die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of een andere instelling van hoger onderwijs zijn gevolgd en behaald (waaronder mede worden begrepen werkstukken, papers en scripties die met goed gevolg zijn afgerond) kunnen op generlei wijze worden ingebracht in het curriculum. 6.5.2 Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie en gelet op artikel 7.42, derde lid van de wet, de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief beëindigen.

**Universiteit
Leiden**

**College van beroep
voor de examens**

**Uitspraak
22-391
Blad 11/12**

Uitspraak
22-391
Blad 12/12

Artikel 6.6 Plagiaat- en frauderegister

6.6.1 Er is een facultair register waarin alle maatregelen naar aanleiding van onregelmatigheden, plagiaat en andere vormen van fraude opgenomen worden.

Dit register bevat de volgende gegevens

- (i) naam en studentnummer van de betrokken student,
- (ii) de opleiding van de student,
- (iii) het examenonderdeel waarop de genomen maatregelen betrekking hebben,
- (iv) het kenmerk van het dossier dat betrekking heeft op de genomen maatregelen en
- (v) een verkorte aanduiding van de genomen maatregelen.

Het dossier dat betrekking heeft op de genomen maatregelen blijft berusten bij de betrokken examencommissie.

6.6.2 Het ambtelijk secretariaat Examencommissies voert het register.

Examencommissies melden maatregelen, genomen door henzelf of aan hen gemeld door examinatoren, zodra deze definitief zijn geworden. Indien in een beroepsprocedure de genomen maatregel ongegrond wordt verklaard, volgt verwijdering van de maatregel uit het register.

6.6.3 Het register is vertrouwelijk. Examencommissies kunnen, in geval zij een vermoeden van onregelmatigheid, plagiaat of andere vorm van fraude ter behandeling krijgen, navragen of er voor een student eerder maatregelen naar aanleiding van onregelmatigheden, plagiaat of andere vormen van fraude genomen zijn. Een student heeft recht van inzage in het register voor zover het de opname van gegevens over hem- of haarzelf betreft. Voor alle andere partijen blijft het register gesloten.